

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2022 - 2026

**JA,
NATUURLIJK**

PRO98.NL

INLEIDING

Zijn wie je bent. Er mogen zijn, er kunnen zijn en er willen zijn. In Barneveld, Voorthuizen, Stroe, Garderen, Kootwijk, De Glind, Kootwijkerbroek, Terschuur of Zwarteboek. Of je nu uit de jaren 0, '98 of '76 komt. Of nog geboren moet worden. Ongeacht afkomst, geaardheid, leeftijd of geloofsovertuiging. Voor Pro'98 tel je mee, van A tot generatie Y en Z zijn we samen. Dat vraagt van ons om bewust te leven. Verder te kijken dan de eigen achtertuin of het eigen gelijk. Elkaar te ontmoeten, naar elkaar om te zien en te luisteren. Rekening houden met en de rekening niet doorschuiven naar volgende generaties. Een bewuste generatie, dat willen we zijn.

Deze tijd vraagt om progressieve en optimistische politiek. Pro'98 is al langere tijd DE progressieve partij in Barneveld en in die tijd broodnodig gebleken. Daar zijn wij trots op. Wij zetten ons onvermoeibaar in voor diversiteit, keuzevrijheid en eigen verantwoordelijkheid. Zo zien wij nog steeds voor onze kinderen de belangrijke behoefte aan openbaar onderwijs. Daarnaast hebben we met jou oog voor de kwetsbaarheid van de natuur en de aarde. Wij geven die met liefde door aan onze kinderen en kinders kinderen. Duurzaamheid en biodiversiteit zijn sleutelwoorden voor de komende raadsperiode. Hoe ingewikkeld dit ook in dicht bewoond en agrarisch gebied kan worden. Wij kijken naar dat wat wel kan. Dat past bij een bewuste generatie, dat spreekt voor ons voor zich.

We zijn ons uiteraard bewust van het hier en nu en werken daar continu aan. We zien jongeren die niet aan een huis kunnen komen. Verbazen ons dat er nog steeds armoede en eenzaamheid kan bestaan in onze mooie en rijke gemeente. We meten met ons eigen netwerk dat fijnstof nog steeds te hoog is. Daar zien wij nog voldoende mogelijkheden en kansen. We zijn blij met een opbloeiend cultureel leven waar veel vervolg aan gegeven mag worden. Daarnaast mag je van de terrasjespartij verwachten dat wij blijven werken aan een bruisende gemeente. Zeker nu Corona nog niet weg is, vragen verschillende sectoren zoals horeca, cultuur, sport en detailhandel onze aandacht. Een ondernemende gemeente maken we samen met onze ondernemers.

Deze tijd vraagt om actieve en ambitieuze politiek, doeners. Geen gemopper en geklaag, maar handen uit de mouwen. Dat past bij Barneveld. Niet incidenten opblazen voor eigen belang, maar met een lange adem werken aan duurzame veranderingen. Niet mensen tegen elkaar uitspelen, maar organiseren van het gesprek. Dat is hoe Pro'98 heeft gewerkt en zal blijven werken. We nemen verantwoordelijkheid

en durven keuzes te maken. Omdat niet alles kan en luisteren niet per definitie gelijk geven betekent, zijn we met open vizier voor jou aanspreekbaar op onze afwegingen.

Wij zijn de partij met de regenboog in onze hand, groen aan de voeten en een roze bril op onze neus. We gaan weer graag aan de slag voor jou in deze krachtige en diverse gemeente. Met de verschillende gemeenschappen en al de dorpen die er samen toch maar mooi elke dag weer één gemeente van maken. Waar we trots op zijn. Wij zijn er voor een gemeente om je **thuis te voelen**. Een **sociale** en **gezonde** gemeente. Een gemeente **om te kunnen ontspannen**. Die **groen** en **bedrijvig** is. Een gemeente **van en voor iedereen**.

EN DIT ZIJN ONZE PRIORITEITEN:

- We gaan nu aan de slag met de energietransitie (van de fossiele brandstoffen af) en het terugdringen van verspilling met de instrumenten van vandaag (zon, wind, afvalscheiding, recycling, etc), desnoods met een gemeentelijk energiebedrijf, **voor de aarde die we doorgeven**.
- We willen **meer betaalbare woningen** realiseren, vooral voor 1 en 2 persoonshuishoudens (jongeren die starten en ouderen die doorstromen) en gebruiken daarbij onze creativiteit.
- We gaan ons nog meer inzetten om **armoede uit onze rijke gemeente te bannen**, samen met maatschappelijke organisaties, en door de uiterste rek in landelijke wetgeving te zoeken.
- Diversiteit blijft onze dierbare strijd, of het om acceptatie (gender, levensovertuiging), jouw vrijetijdsbesteding (ook op zondag) of om algemeen toegankelijke voorzieningen gaat (Openbaar Onderwijs), **Barneveld Beken Kleur**.
- We zoeken **ruimte voor groen**, van bodem tot dak, voor bloemen, bomen en beestjes, waarbij we graag natuur willen verbinden.
- **Cultuur is ons lief** en moet voor iedereen beschikbaar en bereikbaar zijn, de positieve ontwikkeling van de afgelopen jaren willen we doorzetten en dat mag ook wel een keer wat kosten.
- **Veiligheid en gezondheid als basis**, betekent voor ons de komende jaren onder andere dat de lucht schoner moet worden, dat we drank- en drugsmisbruik niet meer accepteren, dat fiets en voet voorgaat op de auto en dat we meer gaan bewegen.

**WIJ ZIJN
GENERATIE
BEWUST,
WIJ ZIJN
PRO'98**

**JA,
NATUURLIJK**

PRO98.NL

EEN GEMEENTE OM THUIS TE VOELEN

NEUTRALE OVERHEID EN DIVERSITEIT

De gemeente Barneveld is er voor al haar inwoners. Je mag hier zijn wie je bent. Diversiteit geeft onze gemeente kleur. Het is belangrijk om als gemeente uit te stralen dat we er voor iedereen zijn ongeacht afkomst, geaardheid, leeftijd of geloofsovertuiging. Daarom streeft Pro'98 naar een zo inclusief mogelijke samenleving waarin iedereen mee kan doen en zich thuis kan voelen. Waarbij de gemeente initiatief neemt om diversiteit en acceptatie daarvan in onze gemeente te bevorderen en die pleitbezorger is voor neutrale zorg- en onderwijsinstanties. Pro'98 wil graag dat Barneveld zich aansluit bij de regenbooggemeenten in het land en hiervoor actief beleid gaat ontwikkelen.

Dit betekent ook dat wij als gemeente op het gebied van godsdienst of levensbeschouwelijke stromingen geen voorkeur hebben. Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat de gemeente geen initiatieven in de weg staat door zich te beroepen op de zondagsrust, tenzij hier wettelijke kaders voor zijn. Voor Pro'98 geldt: ruimte voor elkaar. Nu wordt het ambtsgebed als onderdeel van iedere vergadering van de gemeenteraad uitgesproken. Pro'98 stelt voor om het ambtsgebed voorafgaand aan de opening van de vergadering uit te spreken en direct na de sluiting van de vergadering. Zo is iedere deelnemer aan de vergadering, inclusief de voorzitter, vrij om wel of niet aan het ambtsgebed deel te nemen.

We zien dat het voor kinderen en jongeren een worsteling kan zijn als ze zich niet thuis voelen in hun lichaam of seksuele gevoelens hebben die niet in het traditionele gezinsplaatje passen. Daarom pleiten wij voor een door het Centrum voor Jeugd en Gezin opgezet programma ten aanzien van genderacceptatie op basis- en middelbare scholen. Het zou ons onderwijs sieren als ze Paarse Vrijdag gaan omarmen.

ACTIEPUNTEN

- Wij willen een regenbooggemeente worden; in Barneveld kun je zijn wie je bent
- CJG programma genderacceptatie voor basis- en middelbare scholen.

ONDERWIJS

Pro'98 vindt het belangrijk dat de gemeente een brede visie op onderwijs ontwikkelt: onderwijs is een kerntaak. Goed onderwijs vergroot voor onze jeugd de kansen op de arbeidsmarkt. De betrokkenheid van de gemeente moet daarom verder gaan dan alleen het huisvestingsbeleid. Als het aan Pro'98 ligt, zal de gemeente zich richten op de plaats van het onderwijs in de samenleving, waarbij burgerschap centraal staat.

Pro'98 vindt dat ieder kind een passende plek in het onderwijs verdient, het liefst dichtbij huis. Daarom vinden we het belangrijk om passend en inclusief onderwijs te ondersteunen. Dit kunnen we doen door professionals (leerkrachten, pedagogisch medewerkers, pedagogen en andere zorgverleners) mogelijkheden te bieden om echt met elkaar het gesprek aan te gaan en van elkaar en met elkaar te leren. En wanneer het reguliere onderwijs niet in staat is om een kind passend onderwijs te geven, moet er een alternatief gezocht worden dat aansluit op de behoeftes van het kind. Eventueel vervoer van en naar school moet worden afgestemd op wat het kind nodig heeft.

Als gemeente hebben we ook een belangrijke taak in het bestrijden van onderwijsachterstanden. Het is gebleken dat voor- en vroegschoolse educatie effectief is om deze achterstanden in te lopen. Pro'98 ziet dat het vormen van een Integraal Kind Centrum bijdraagt aan een betere samenwerking tussen de verschillende professionals. Wij willen scholen en kinderopvangorganisaties dan ook ondersteunen bij het opzetten van deze integrale en inclusieve basisvoorziening. We willen deze kindcentra in een duurzaam gebouw onderbrengen en daaromheen groene schoolpleinen realiseren.

Initiatieven zoals Barneveldse Techniek Opleiding verdienen verbreding en navolging in andere sectoren, zoals de zorg. Op deze terreinen streven we naar bundeling van krachten. De gemeente steunt het onderwijs door het aanbieden van stageplaatsen waar dat mogelijk is. Pro'98 is voor een ruim aanbod van onderwijs waarin iedereen zijn plaats heeft en zich kan herkennen.

Daarnaast vindt Pro'98 dat de gemeente verantwoordelijk is en zich daarom extra moet inspannen voor het openbaar onderwijs. Openbaar onderwijs is een neutrale vorm van onderwijs en staat open voor iedereen. In openbaar onderwijs is diversiteit de norm en is iedereen van gelijke waarde. Pro'98 spant zich in voor openbaar basis- en voortgezet onderwijs dat goed bereikbaar is en van goede kwaliteit is.

ACTIEPUNTEN

- De gemeente moet écht ambassadeur worden voor het openbaar (voortgezet) onderwijs in Barneveld
- Verder uitbreiden van sport en cultuur door BeActive & Creative en aansluiten op buitenschools aanbod en kinderopvang. Voorbeelden: Kindcentra en activiteiten waar kinderen van verschillende scholen elkaar ontmoeten (zoals graffiti door leerlingen van verschillende scholen bij atelier Hupsakee).

WONEN

Barneveld zal de komende jaren naar verwachting sterk groeien. Dat betekent dat wij voor een grote uitdaging staan om ook te voorzien in voldoende passend woningaanbod. Pro'98 is voorstander van stevig doorbouwen, met daarbij extra aandacht voor het bouwen van woningen voor inwoners met een kleinere beurs. Dit betekent dat de huidige norm van 40% sociaal gehandhaafd moet blijven. Daarbij moeten we er ook goed op letten dat deze woningen beschikbaar blijven voor de mensen voor wie ze bedoeld zijn. Zelfbewoningsplicht, antispeculatiebeding en koopgarantregelingen zijn de instrumenten die wij hiervoor willen inzetten. Daarnaast zetten we ook praktische middelen in zoals tijdelijke, sobere woningen op tijdelijke locaties om urgente situaties op te vangen. Dit voorkomt onwenselijk wonen op campings, slechte leefomstandigheden en exorbitant hoge huurprijzen.

Bouwen voor één- of tweepersoonshuishoudens, jongeren en ouderen moet extra aandacht krijgen. Dat bevordert ook de doorstroming. We willen dat onze jongeren een thuis in Barneveld kunnen vinden en zien dat als topprioriteit. Daarvoor is het nodig om flexibel en creatief te bouwen. Hoogbouw, met name rond de centra is nodig. Creatieve oplossingen maken het mogelijk de indeling van een woning af te stemmen op de specifieke behoeften van de bewoner. Denk hierbij aan het concept 'Open Bouwen' van de Nederlandse architect N. John Habraken.

Prettig wonen gaat niet alleen om het bouwen van huizen. Prettig wonen betekent ook dat er voorzieningen in de buurt zijn, er ruimte is voor ontmoeting en er voldoende groen is in de omgeving. Dit laatste kunnen we realiseren door natuurinclusief bouwen, buurtmoestuinen, geveltuintjes en groene speeltuinen. Een ander aandachtspunt zijn woonvormen die het gat vullen tussen zelfstandig thuis wonen en een verpleeghuis. Dit moet goed afgestemd zijn op de behoeften van zorgvragers en hun mantelzorgers.

In het gebied aan de Van Zuijlen van Nieveltlaan tussen Karwei en parkeerplaats De Vetkamp kan een groot ontwikkelingsproject worden gerealiseerd. Binnen dit gebied is er niet alleen ruimte voor een groot aantal woonvormen, maar voor nog meer mogelijkheden. Denk aan ondergronds parkeren, optimale aansluiting op openbaar vervoer en vooral een optimale verbinding tussen het centrum en het Schaffelaarse Bos. Stelt je voor: wonen aan de rand van het centrumgebied met het Schaffelaarse Bos als je achtertuin. Gezien de unieke ligging een droom die het waard is om werkelijkheid te worden.

ACTIEPUNTEN

- Inzet op bouwen van ander type huizen, inclusief tijdelijke woningen (af van het concept rijtjeshuis (juist één- of tweepersoonshuizen, de hoogte in, open bouwen)
- Volop inzetten op zelfbewoningsplicht, antispeculatiebeding en koopgarantregelingen
- Ontwikkelen van droomgebied Van Zuijlen van Nievelt tot centrum-park-ov boulevard.

VEILIGHEID

Veiligheid is belangrijk om ergens prettig te kunnen wonen. Bij veiligheid gaat het niet alleen om inbraken en fysieke veiligheid, maar ook steeds meer om digitale veiligheid. Barneveld groeit en dat betekent dat goed toezicht en handhaving steeds belangrijker worden. Voor preventie is samenwerking tussen gemeente, politie, scholen, bewoners en bijbehorende sociale netwerken nodig. We willen campagnes opzetten zodat scholen, instellingen en verenigen zich bewust worden van onveilige situaties en deze signaleren.

Voor inwoners moet de politie bereikbaar en aanspreekbaar zijn. Wijkagenten hebben een belangrijke signalerende rol als het gaat om problemen in hun wijk. Wij vinden het belangrijk dat inwoners hun wijkagent kennen. Dit kunnen we bereiken door meer zichtbaarheid aan hen te geven, niet alleen via sociale media, maar ook fysiek in de wijken. Behalve de politie worden Boa's op steeds meer gebieden ingezet. De laatste jaren is vooral geïnvesteerd in preventie, vaak samen met inwoners. Zo kent de gemeente veel WhatsApp-groepen, maar is er ook geïnvesteerd in kentekencamera's op de toegangswegen. Preventie verdient de voorkeur boven repressie.

Privacy is een grondrecht en veiligheid is een basisvoorwaarde om van die privacy te kunnen genieten. Toch kunnen deze twee nog wel eens botsen. Aan de ene kant wil de overheid garant staan voor onze veiligheid en daarvoor gebruikt zij soms middelen die onze privacy aantasten. Aan de andere kant beschermt het recht op privacy ons juist tegen inmenging in onze persoonlijke levenssfeer door diezelfde overheid. Pro'98 weegt ieder voorstel voor het verbeteren van de veiligheid af tegen het recht op privacy.

Ondermijning (het gegeven dat de onderwereld doorsijpelt in de bovenwereld zoals bij drugslabs in lege stallen) is een groeiend probleem, ook op gemeentelijk niveau. Wij moeten ons bewust zijn van de risico's die dat met zich meebrengt voor het ontwikkelen van criminele activiteiten. In Barneveld ligt dit gevaar ook op de loer, zeker in het buitengebied en op recreatieparken. Binnen de gemeentelijke

organisatie moeten signalen van ondermijning en uitbuiting als gevolg van mensenhandel een structureel punt van aandacht zijn. Goede contacten met inwoners, andere overheden en het openbaar ministerie moeten voorkomen dat criminele activiteiten voet aan de grond krijgen. Ook hier is preventie belangrijk. Daarin speelt bewustwording een cruciale rol.

Pro'98 wil extra inzetten op de rijveiligheid. Met name alcohol en drugs en roekeloos rijgedrag vormen in het verkeer een groot probleem. Denk hierbij aan de vrijdagmiddagborrel, de derde helft, maar ook na een avond stappen of het zoveelste biertje in de keet. Dit vraagt om een brede aanpak: bewustwording en meer controles.

ACTIEPUNTEN

- Extra inzet op rijveiligheid: alcohol en drugs in het verkeer gaan niet samen! Roekeloos rijgedrag is onacceptabel!
- Extra inzet op bewustwording bij bewoners in het buitengebied. Op welke signalen moeten zij letten? Plus lobby naar politie voor meer handhaving.
- We willen het project Schimmige Schuren in Barneveld introduceren.
- We zijn alert op misstanden in huisvesting, onderbetaling, lange rijtijden en erbarmelijke werkomstandigheden van arbeidsmigranten.

EEN SOCIALE GEMEENTE

INKOMEN EN ARMOEDE

Pro'98 wil dat iedereen een bestaan kan opbouwen en zijn/haar eigen leven kan inrichten. Pro'98 wil ook dat er in Barneveld niemand in armoede hoeft te leven. Armoede heeft namelijk veel maatschappelijke gevolgen. We moeten voorkomen dat armoede wordt doorgegeven van ouders op kinderen. Het is van groot belang dat alle inwoners in onze gemeente in alle opzichten mee kunnen doen.

Wij spelen hier actief op in. Wij vinden dat de landelijke overheid de verantwoordelijkheid heeft om de participatiewet socialer te maken en de bestaanszekerheid te vergroten (o.a. verhoging minimumloon en daarmee bijstandsnorm, aanpak doorgesloten flexibilisering). Lokaal vormen wij het vangnet en zoeken de uiterste rek in de landelijke wetgeving om mensen te helpen. Daarom staan wij voor een ruimhartig en toegankelijk armoedebeleid en menselijke schulddienstverlening. Met lokale partners (bijv. Valleidialoog, Hulp aan Elkaar, Sociaal Juridisch Steunpunt, Diakonaal Netwerk) proberen we mensen in financiële problemen te bereiken en naar de juiste hulp toe te leiden. Het is van essentieel belang dat mensen basisvaardigheden en vooral taal- en digitale vaardigheden aanleren. We blijven actief inzetten op het wegwerken van taalachterstanden.

Werk biedt perspectief. Het liefst betaald werk, maar als dat niet lukt dan biedt de gemeente zinvolle dagbesteding of participatie zodat iedereen mee kan doen. Beschut werk kan een belangrijke stap zijn naar een plek op de reguliere arbeidsmarkt. Hierin zal de gemeente intensief samenwerken met lokale en regionale partners en het bedrijfsleven.

Wij schrikken van signalen dat mensen met een migratieachtergrond nog steeds minder baankansen hebben in onze regio. Het kan niet zo zijn dat een achternaam of uiterlijk je bij voorbaat diskwalificeert.

In Barneveld moet je kunnen zijn wie je bent, ook op de arbeidsmarkt. Als gemeente spreken we ondernemers hierop aan.

Wij willen ook mogelijkheden onderzoeken buiten de gebaande paden, bijvoorbeeld op het gebied van regelvrije bijstand. We willen een pilot opzetten om te onderzoeken of het mogelijk is om tijdelijk bij te verdienen of in deeltijd te werken naast een uitkering. Dit kan een opstap zijn naar vast werk en op eigen benen staan. Daarnaast zien we dat mensen door een onverwachte gebeurtenis (ontslag, scheiding, ziekte) ineens financieel kunnen ontregelen. Ook de overgang van studeren naar werken is een kwetsbare periode. We willen onderzoeken of we met een interventiebudget of bouwdepot deze mensen op eigen kracht door deze periode heen kunnen helpen. We kunnen daarbij putten uit de ervaringen die andere gemeenten hebben opgedaan (bijvoorbeeld het in Wageningen uitgevoerde onderzoek "Vertrouwen werkt").

Ook zetten we in op omscholing om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter te laten aansluiten. We willen dan ook onderzoeken of een fonds voor vakmanschap in Barneveld kan werken (naar Twents model). Vakmensen zijn cruciaal voor de arbeidsmarkt, maar banen veranderen en verdwijnen. Deze groep vangt vaak de eerste klappen op en maakt in het algemeen weinig gebruik van scholing. Het fonds richt zich op de her-, bij- en omscholing van werkenden en werkzoekenden met een middelbare of voorbereidende beroepsopleiding. Via een loopbaangesprek wordt gekeken naar de opleidingsbehoefte. We zien kansen om dit met het lokale onderwijs op te pakken (zie ook *Hoofdstuk 2 - Onderwijs*).

De gemeente ondersteunt mensen met een laag inkomen, zodat zij deel kunnen nemen aan sportieve en culturele activiteiten, bijvoorbeeld met een abonnement op de bibliotheek, zwemlessen, de aanschaf van een laptop/computer of andere praktische zaken. Er wordt nog te weinig gebruik gemaakt van deze beschikbare regelingen. Nu moet voor alles apart een nieuwe aanvraag ingediend worden bij de gemeente. Wij willen dit laagdrempeliger maken door de invoering van een pas waarmee inwoners een tegoed krijgen om van de regelingen gebruik te kunnen maken.

ACTIEPUNTEN

- Pilots opzetten om rek in landelijke wetgeving op te zoeken, bijvoorbeeld:
 - regelvrije bijstand
 - bijverdienen naast uitkering
 - interventiebudget bij onfortuinlijke levensgebeurtenissen
 - sociale coöperatie^[1]
 - fonds voor vakmanschap (naar Twents model)
- Invoering van een Barneveldse pas voor mensen met een laag inkomen om laagdrempelig gebruik te kunnen maken van de beschikbare regelingen
- Aanpak armoede en schulden waarbij we samen met maatschappelijke partners optrekken om mensen in armoede of met schulden te bereiken en naar de juiste hulp te leiden; de gemeente werkt continu aan het verbeteren van onze armoederegelingen.

VLUCHTELINGEN EN INTEGRATIE

Elke dag willen mensen een nieuw leven beginnen in Nederland. Dit gaat om mensen die vluchten voor oorlog en geweld, maar ook voor onderdrukking, onveiligheid en vervolging vanwege bijvoorbeeld politieke of religieuze overtuigingen, sociale groep of seksuele voorkeur. Wij bieden ze hier een veilige plek. We hebben als Barneveldse samenleving naast een wettelijke taak ook de verantwoordelijkheid om deze nieuwe inwoners te verwelkomen en te helpen een nieuw bestaan op te bouwen. En dat kunnen wij in Barneveld! Dit hebben wij in het verleden met het AZC in Voorthuizen en de tijdelijke huisvesting aan de Churchillstraat laten zien.

Het is belangrijk om zo snel mogelijk te starten met taalles en aan het werk te gaan. Een goede integratie is belangrijk om in gesprek te kunnen met de leraar van je kind, zelf naar school te gaan en deel te nemen aan groepsactiviteiten in de samenleving. We doen een appèl op het bedrijfsleven om ruimte te bieden voor nieuwkomers. Voor kinderen is het daarbij extra van belang dat ze zich opgenomen voelen en dat ze op al onze scholen welkom zijn. Wij vragen onze scholen om die verantwoordelijkheid op te pakken en met elkaar deze kinderen een plek te geven.

Ook komen steeds meer mensen vanuit elders in Europa tijdelijk in Nederland werken, bijvoorbeeld in de bouw, productie of verzorging. Wij willen dat zij in veilige en gezonde omstandigheden kunnen werken én wonen.

[1] Een Sociale Coöperatie is een organisatie van burgers met lage inkomens gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid. Ondernemerschap staat in het teken van zelf activiteiten ontplooiën. De leden van een Sociale Coöperatie kunnen samen doelen bereiken die voor ieder apart onbereikbaar zijn.

EEN GEZONDE GEMEENTE

GEZOND LEVEN

Door te investeren in positieve gezondheid krijgen mensen in kwetsbare situaties meer kansen. Positieve gezondheid is de optelsom van je lichamelijk en mentaal fit voelen, vertrouwen hebben in de toekomst, genieten van het leven, contacten hebben met andere mensen en goed voor jezelf kunnen zorgen. Gezond leven draait in onze ogen daarom niet alleen om de lichamelijke gezondheid. Gezond zijn is niet hetzelfde als niet ziek zijn. Voor ons is gezondheid ook het vermogen om je aan te passen en zelf te beslissen hoe je omgaat met de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven. We baseren ons daarbij op de bevindingen van onderzoeker M. Huber[1]. Pro'98 wil naar een samenleving waarin we vanuit dit perspectief de huidige maatschappelijke opgaven aanpakken.

Om bij te dragen aan gelijke kansen op gezondheid, moeten we inwoners hulp bieden die niet op eigen kracht voor hun gezondheid kunnen zorgen. We willen een gezonde en sociale samenleving, waarin inwoners zelf een actieve rol hebben. Daarbij moeten we met elkaar in gesprek blijven over kwaliteit van leven en aansluiten bij de behoeftes die inwoners hebben. Pro'98 wil in Barneveld een sterke sociale basis creëren. Dat betekent dat het formele en informele netwerk samenwerken. Het is beter om problemen te voorkomen dan achteraf intensieve hulp te geven. De ondersteuning vanuit de gemeente ontwikkelt zich wat ons betreft continu door en daar is blijvend innovatiebudget voor nodig.

Pro'98 wil dat iedereen zich thuis voelt en mee kan doen in onze gemeente. Alle inwoners moeten toegang hebben tot voorzieningen die passen bij hun behoeftes en manier van leven. Niemand mag tussen wal en schip raken. Wij willen ervaringsdeskundigen betrekken bij de vormgeving en uitvoering van zorg en ondersteuning, zodat deze zoveel mogelijk afgestemd is op wat de ontvanger nodig heeft. Pro'98 vindt het belangrijk dat mensen elkaar ontmoeten, oog hebben voor elkaar en elkaar respecteren. De gemeente maakt dit mogelijk met dorpshuizen in de kernen, buurtcentra en de Veluwehal.

Barneveld moet toegankelijk en inclusief zijn voor iedereen. Mensen met een beperking moeten volwaardig mee kunnen doen. 'Toegang en bruikbaarheid voor iedereen' is het uitgangspunt van het gemeentelijke beleid. Op deze manier geeft Barneveld invulling aan haar Inclusie Agenda.

ACTIEPUNTEN

- We willen dat positieve gezondheid de basis wordt voor gemeentelijk handelen
- We willen een innovatiefonds voor het sociaal domein.

GEZOND OUDER WORDEN

Voor oudere inwoners die hulp nodig hebben om thuis te blijven wonen, biedt de gemeente een vangnet. Welzijn Barneveld is onze waardevolle partner. We houden in de gaten of de voorzieningen die we bieden nog wel aansluiten bij de behoeften van de inwoners. Doordat steeds meer mensen langer zelfstandig blijven wonen en daarvoor een beroep doen op aanpassingen en thuiszorg, is het belangrijk om goed te monitoren en aan te sluiten op landelijke ontwikkelingen.

We willen extra aandacht voor eenzaamheid onder jongeren en ouderen en de negatieve gevolgen hiervan. De gemeente moet wat ons betreft een actieve rol pakken in het faciliteren van ontmoetingen en stimuleren dat scholen, verenigingen en instellingen praten over eenzaamheid. Het aantal mensen met psychische problemen stijgt. In Barneveld zullen de effecten hiervan steeds zichtbaarder worden. De ondersteuning daarvoor moet goed op orde zijn. Ook hier geldt: voorkomen is beter dan oplossen als het mis gaat.

ACTIEPUNT

- In samenwerking met Welzijn Barneveld en CJG een aanpak tegen eenzaamheid ontwikkelen.

GEZOND OPGROEIEN

We zetten ons in voor een gelukkige en gezonde jeugd. Dit moet topprioriteit zijn, met name via sport, cultuur, onderwijs en ontspanning. Laagdrempelige zorg en ondersteuning is prima geregeld in het CJG. Wij houden rekening met het puberbrein dat in ontwikkeling is en waarvoor meer maatwerk nodig is. We willen de preventieve inzet op scholen verhogen om zwaardere zorg op een later moment te voorkomen.

[1] (en) Huber, M., Knottnerus, J. Green, L. et al. (26 juli). How should we define health?. BMJ 2011 DOI:10.1136/bmj.d4163

Een kind heeft een eigen identiteit en persoonlijkheid. Een kind groeit niet alleen op en als het even niet wil, ligt dat soms ook aan de omgeving. Wij willen daarom zorg en hulpverlening meer binnen en vooral ook met het gezin en de school organiseren. Schoolmaatschappelijk werk is hier een voorbeeld van. Ook een jeugdorganisatie, zoals de scouting die onlangs is gerealiseerd in Voorthuizen, kan hier ontzettend goed aan bijdragen. Vrijwilligers bieden leuke en uitdagende activiteiten waarbij kinderen en jongeren hun talenten ontwikkelen. Zo leren kinderen spelenderwijs allerlei vaardigheden die belangrijk zijn in het leven, zoals samenwerken, leiding nemen, rekening houden met elkaar, improviseren en organiseren. Dit steunen wij dan ook van harte.

Onder jongeren is een stijging te zien van overmatig alcohol- en drugsgebruik. Pro'98 wil onderzoek naar effectieve preventiemodellen. Een voorbeeld daarvan is het IJslandse model: het creëren van een positieve leefomgeving waarin jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien zonder alcohol en drugs. Dit zou toegespitst moeten worden op de Barneveldse gemeenschap. Voor een gezonde toekomst is het belangrijk om ook extra in te zetten op bewegen, sport en gezonde voeding bij jongeren. Daarbij is het belangrijk dat wij als volwassenen niet voor, maar vooral ook mét jongeren plannen ontwikkelen.

ACTIEPUNTEN

- Omgeving (klas en gezin) actief betrekken bij zorg en ondersteuning voor jeugd; werken vanuit het idee dat je als kind mag zijn wie je bent
- Preventiemodel ontwikkelen, passend bij Barneveld.
- Niet praten over, maar met jongeren, bijvoorbeeld met een budget voor "het beste idee van".

JA,
NATUURLIJK

EEN GEMEENTE OM TE ONTSPANNEN

CULTUUR

Kunst en cultuur biedt verbeelding, de mogelijkheid je iets voor te stellen waarvan je niet wist dat het mogelijk was. Daarnaast leer je via kunst en cultuur om open te staan voor andere mensen en werelden. Het verruimt je wereldbeeld en maakt je empathischer. Kunst en cultuur zijn van waarde voor mens en samenleving. Deze kracht willen we meer benutten op het gebied van zorg en welzijn. We willen met cultuur de sociale samenhang in een wijk, buurt of dorp vergroten. We borduren voort op wat er de laatste jaren is opgebouwd!

Door cultuureducatie breed in te zetten willen wij deelname aan culturele activiteiten bevorderen. Daarvoor willen we het huidige programma cultuureducatie van de basisschool laten aansluiten op het cultuuronderwijs op de middelbare scholen en het buitenschoolse cultuuraanbod. Dit varieert van laagdrempelige broedplaatsen voor kunstuitingen tot het uitbreiden van het professionele culturele aanbod. Denk hierbij aan open ateliers, band repetitieruimtes, graffiti plekken, bibliotheek, musea en de dorpshuizen. Het theater zien wij als een basisvoorziening voor een gemeente van onze omvang.

Mensen met dezelfde interesses ontmoeten en inspireren elkaar en stimuleren ook weer anderen om mee te doen. Be Active & Creative speelt hierin een belangrijke rol. Specifiek willen wij dit team uitbreiden met een medewerker participatieve kunst. Deze medewerker zet samen met mensen in het veld projecten op om zoveel mogelijk inwoners aan cultuur te laten deelnemen. En daarnaast ontwikkelt deze persoon maatschappelijke projecten om mensen via cultuur met elkaar in verbinding te brengen. Bovendien zetten wij in op het verstevigen van de culturele infrastructuur, te beginnen met een nieuw kunstencentrum: Cultuurplein 1.

Naast creëren van nieuwe dingen, moeten we ook goed zorgen voor ons waardevolle cultureel erfgoed. Het is tijd om een gemeentelijke monumentenlijst op te stellen voor jong-historisch erfgoed. Dit schept duidelijkheid over de wijze waarop we hiermee omgaan.

Cultuur is echter van nog meer waarde. Het speelt een belangrijke rol als het gaat om het vestigingsklimaat, de aantrekkelijkheid en profilering van de gemeente (economische en toeristische waarden). Maar ook heeft het ruimtelijke en historische waarde voor de Barnevelders zelf. En als laatste mag wat ons betreft kunst er ook gewoon zijn voor de kunst. Wij zetten ons in voor een breed cultureel beleid en daar mag zeker meer geld voor beschikbaar komen.

ACTIEPUNTEN

- Serieuze inzet van de kracht van cultuur in zorg en welzijn, met onder andere uitbreiding van cultuureducatie
- Be Creative aanvullen met medewerker participatieve kunst
- Opzetten van een stevige culturele infrastructuur die ook (financieel) beschikbaar is voor verenigingen, o.a. met kunstencentrum Cultuurplein 1
- Opzetten monumentenlijst voor jong-historisch erfgoed
- Uitwerken van cultuurbeleid op gebied van economie (vestigingsklimaat), toerisme, erfgoed en kunst met passende financiering

SPORT

Voor alle generaties is sporten en bewegen van groot belang voor een gezonde leefstijl. Investeren in sport loont! Sport biedt ook de mogelijkheid om in aanraking te komen met verschillende achtergronden, culturen en leeftijden. De gemeente is samen met de sportverenigingen verantwoordelijk voor het realiseren van voorzieningen. Het initiatief ligt hiervoor bij de vereniging. Er zijn veel wensen, maar het moet afgewogen worden tegen het beschikbaar budget. Heldere kaders geven verenigingen sneller duidelijkheid of de gemeente financieel kan bijdragen. Wij zien meerwaarde in het bundelen van meerdere initiatieven onder één dak, zodat sportaccommodaties zo optimaal mogelijk worden benut. Er moet ruimte blijven voor nieuwe initiatieven. Een diverser sportaanbod is een verrijking voor onze gemeente en past bij de groei van onze gemeente. Wij denken dan aan sporten zoals atletiek en skeeleren. In de openbare ruimte wordt steeds meer gesport. De gemeente moet hier rekening mee houden en ruimte beschikbaar stellen, bijvoorbeeld voor bootcamp en loopactiviteiten. Basisvoorzieningen, zoals goede fiets- en wandelpaden, moeten op orde zijn. Pro'98 wil de komende vier jaar investeren in meer groen en beweegtuinen. Sport- en beweegmogelijkheden vormen een integraal onderdeel van nieuwe wijken.

Iedereen moet kunnen sporten. Het Be-Active team kan mensen stimuleren voor wie sporten niet vanzelfsprekend is. Verenigingen die een stap extra zetten om deze mensen te bereiken, verdienen steun.

De gemeente moet aandacht blijven hebben voor gehandicaptensport. Wij stimuleren verenigingen om hun faciliteiten beschikbaar te maken voor mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking en houden hier in de openbare ruimte rekening

mee. Pro'98 vindt sportleerkrachten in het onderwijs belangrijk.

De gemeente kan een faciliterende rol spelen bij het vinden en inzetten van vrijwilligers. Wij zijn enthousiast over grote sportevenementen binnen onze gemeentegrenzen. Zij motiveren om te bewegen en te sporten. De gemeente kan hierin faciliteren.

Voorzieningen als een skatepark stoppen we niet weg, maar zijn bereikbaar voor een grote doelgroep. Doordat ze zichtbaar zijn, worden mensen gemotiveerd om mee te doen en is het sociaal veilig.

Voor ons is zondagopenstelling geen probleem wanneer er voldoende draagvlak voor is. Waar de één naar de kerk gaat, gaat de ander naar het theater, boodschappen doen, naar de bouwmarkt of een festival. We vinden dat daar ruimte voor moet zijn. Een bruisend uitgaansleven draagt bij aan de aantrekkelijkheid van onze gemeente en hierdoor houden we zicht op onze jongeren.

ACTIEPUNTEN

- Bij nieuwe sportinvesteringen wordt rekening gehouden met toegankelijkheid voor iedereen.
- Ieder kind moet kunnen sporten en een zwemdiploma kunnen halen. De gemeente zet Be active in om ouders en kinderen hiertoe te stimuleren.
- Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen door de gemeente ingezet worden bij een tekort aan vrijwilligers. Ook binnen verenigingen.
- Bij de inrichting en ontwikkeling van de buitenruimte houden we rekening met beweging. We investeren in wandel-, hardloop-, fiets- en mountainbikeroutes, maar ook in buitenfitness of -yoga.
- We willen investeren in een skeeler-atletiekbaan in onze gemeente en staan open voor andere nieuwe initiatieven.

ACTIEPUNTEN

- Meebewegen met openingstijden van winkels, horeca, sport- en uitgaansgelegenheden naar behoefte van bezoekers en ondernemers.
- Meer ruimte voor uitgaan en recreatie en nieuwe elementen toevoegen; uitgaan als beleving en onderdeel van centra en woonwijken (niet weggestopt). Bijvoorbeeld: zweefvliegclubs, skatepark, skihal.
- Evenementenbeleid en dorpspromotie doorontwikkelen voor het ondersteunen van activiteiten en het creëren van een bruisende gemeente in alle kernen.

RECREATIE & UITGAAN

De groene omgeving van Barneveld is aantrekkelijk voor recreanten. De aanwezigheid van de vele campings in met name Voorthuizen en Garderen getuigt daarvan. Natuur en rust zijn sterke punten waar recreanten op af komen. De lokale economie profiteert sterk van horeca en recreatie. De gemeente moet daar actief op inspelen. Zelf of door recreatieondernemers en het toeristisch aanjaagteam te ondersteunen. We gaan voor kwalitatief hoogwaardige en vitale vakantieparken.

Het belang en de impact van recreatie en toerisme mogen niet worden onderschat. Iedereen mag van de natuur genieten, maar we moeten er wel zuinig op zijn. Voor ons is de recreant te gast in de natuur. Daarom zoeken we ook naar alternatieve vormen en locaties voor recreatie en toerisme. Een voorbeeld hiervan is het groene rondje om Barneveld, dat onlangs is gerealiseerd. We willen ook groene rondjes realiseren in de verschillende kernen en ze laten aansluiten op klompenpaden. We kijken ook naar andere mogelijkheden. Zo kunnen we de 'Vink berg' een nieuwe bestemming geven, naar voorbeeld van de zogenaamde 'Col du VAM' in Drenthe waar volop gefietst wordt.

CORONA

Hoewel op moment van schrijven er nog veel onzekerheid is over het verloop van de pandemie, zien we dat de economie voor nu opveert, maar dat het sociale leven inlevert. We moeten aandacht houden voor onze maatschappelijke organisaties en verenigingen. Stichtingen zoals Stichting G-sport, Stichting Huifbedrijven vallen in coronatijd tussen wal en schip. Geen activiteiten meer vanwege de coronamaatregelen en geen gelden meer, omdat ondernemers hand op de knip houden. Bovendien vallen ze buiten de subsidie voor (sport)verenigingen. Het is dus goed om in kaart te hebben welke stichtingen activiteiten ontplooiën voor kwetsbare doelgroepen in onze gemeente, wat daar nu mee gebeurt en wat we daar als gemeente voor kunnen betekenen. Daarbij moeten we ook in de gaten houden of voor ons vertrouwde activiteiten, verenigingen en evenementen de draad weer oppakken zodra het kan.

ACTIEPUNT

- Blijvende aandacht en ondersteuning voor maatschappelijke organisaties en verenigingen in coronatijd

EEN GROENE GEMEENTE, NU EN STRAKS
CIRCULAIR EN SCHOON

Goed omgaan met het gebruik en verbruik van dagelijkse producten en materialen is belangrijk om verspilling tegen te gaan. We zetten in op verminderde consumptie, meer hergebruik en recycling (circulaire economie). De gemeente heeft daarbij een voorbeeldfunctie voor inwoners en bedrijven door bij te dragen aan bewustwording en een duurzaam inkoopbeleid. Pro'98 wil nog meer inzetten op preventie en recycling. Van inwoners wordt ook gevraagd om een steentje bij te dragen. Met preventie en recycling kunnen we het beste bij het begin van de afvalstromen beginnen: in onze eigen huizen. Zo kunnen we restafval en papier zoveel mogelijk centraal inzamelen (scheelt ook gelijk in aantal containers per huis), goed omgaan met groente en fruit en zo min mogelijk verspillen. Op die manier hebben we minder containers nodig! Daarnaast willen we een betere oplossing voor de inzameling van plastic (PMD) bij hoogbouw, zoals ondergrondse containers. We willen onderzoeken of de milieustraat gecombineerd kan worden met bedrijvigheid (bijv. een repair café), zodat materialen lokaal hergebruikt kunnen worden. We erkennen dat consumenten om goed te kunnen scheiden van afval enorm afhankelijk zijn van de materialen waarvan producten en verpakkingen gemaakt zijn. Laten we er in Barneveld voor zorgen dat producenten, winkeliers en consumenten de handen ineen slaan om zoveel mogelijk afval te recyclen.

Een gezonde omgeving betekent schone lucht. We blijven inzetten op het verlagen van de concentraties vervuillende stoffen in de lucht. Daarom willen we nog actiever uitvoering geven aan het 'Schone Lucht Akkoord', waar de gemeente Barneveld bij is aangesloten. Dit willen we doen door het verminderen van houtstook, het verlagen van de fijnstof- en stikstofuitstoot door de landbouw en het weren van nieuwe, luchtvervuillende, bedrijven.

ACTIEPUNTEN

- Integreren van beleid op het gebied van circulariteit en de verwerking van huishoudelijk afval op weg naar zero waste.
- Doorontwikkelen van de inzameling van huishoudelijk afval met name voor de PMD in hoogbouw.
- Inwoners en organisaties bewegen om thema's als voedselverspilling en zwerfafval gezamenlijk aan te pakken.
- Blijven inzetten op schone lucht door reductie van alle vervuillende stoffen

BIODIVERSITEIT EN KLIMAAT

Vele soorten planten, bomen en dieren staan in Nederland worden bedreigd of zijn al verdwenen. Wij willen ze beschermen en diversiteit weer terug krijgen. Daarvoor is ruimte in de natuur nodig. Het liefst creëren we natuur erbij. Waar dit op gespannen voet staat met ruimte die nodig is voor wonen, werken en duurzame energie, willen we de natuur zoveel mogelijk integreren. Het vraagt ook van ons als mensen om opnieuw te leren samenleven met de natuur om ons heen (zoals de wolf). Ook vraagt het om een lange adem. Wij kiezen voor duurzaam groen dat de tijd krijgt om zich te ontwikkelen. We zijn wars van "Greenwashing" (je 'groener' of milieubewuster voordoen dan je bent om de schone schijn op te houden) en "Instagroen" (snelle groenrealisatie om een goede indruk te wekken op sociale media). Behalve om de in het oog springende natuur bekommeren we ons ook om de minder zichtbare natuur: het bodemleven, de insecten, het leven in onze wateren.

Iedereen heeft recht op een gezonde, groene omgeving. Pro'98 gaat voor meer natuur in de wijk en het creëren van extra groen. Hiervoor is een wijkgerichte aanpak nodig. Groen moet, als het even kan, te voet bereikbaar zijn. In het bijzonder zetten we in op meer biodiversiteit. Dit geldt voor flora én fauna. Daar willen we de inwoners bij betrekken. Zo beschermen en bewaren we samen onze groene omgeving. We willen een duurzaam ruimtelijk beleid. Gezondheid, biodiversiteit, duurzaamheid, circulariteit en welzijn (zowel sociaal, maatschappelijk als cultureel) moeten cruciale uitgangspunten worden van de nog op te stellen omgevingsvisie. We staan vooral voor aanpakken, dus doorzetten, bijvoorbeeld met de Groene Slinger in Voorthuizen, het vergroenen van het centrum van Barneveld en de groene inrichting van dorpshuisgebied in Kootwijkerbroek.

Het klimaat verandert en we zullen onze verantwoordelijkheid moeten pakken om het tij te keren (zie ook Lokale Energie). Tegelijkertijd zullen we ons ook moeten voorbereiden op extremer weer. Dat betekent dat we aan onze waterhuishouding gaan werken. Ook hier willen we inzetten op meer groen. Groen om hitte en regen te absorberen.

aandacht uit naar windmolens en zonne-energie. Wat betreft zonne-energie zijn we voorstander van deze volgorde: zon op daken, dan op restgronden en als laatste op landbouwgronden. Zonne-energie, windenergie en warmtebenutting zijn noodzakelijke oplossingen voor de korte termijn (15 à 20 jaar). Tegelijkertijd staat de ontwikkeling van nieuwe vormen van duurzame energieopwekking niet stil. Deze nieuwe technieken kunnen dan het stokje van de windmolens en andere kortetermijnoplossingen overnemen. Hoe energie over dertig jaar opgewekt zal worden, weten we nu nog niet. Wat we wel weten is hoe dit nu al kan, en dus moet, want de opwarming van de aarde gaat door zolang we de overstap naar volledig duurzame bronnen niet hebben gemaakt. Pro'98 wil niet afwachten, maar nu realistische maatregelen nemen, zodat wij actief en lokaal bijdragen aan oplossingen die noodzakelijk zijn om de klimaatcrisis te bestrijden.

Pro'98 vindt het belangrijk dat inwoners plaatselijk aan de slag gaan met duurzaamheid. Dat kan in de eerste plaats door het verduurzamen van de eigen woning, bijvoorbeeld door te isoleren of zelf energie op te wekken. Dit zal een proces zijn dat we gezamenlijk en stap voor stap moeten doorlopen. Waar de één al voor nul-op-de-meter kan gaan, zal de ander een flinke stap voorwaarts zetten met een hybride verwarmingssysteem. Wij willen een grotere inzet van energieambassadeurs en het Barnevelds energieloket als het gaat om meedenken en advies geven. De krachten kunnen ook gebundeld worden. Daarom steunen wij bijvoorbeeld lokale energiecoöperaties en trekken wij samen op met Woningstichting Barneveld.

Wij maken ons sterk voor inwoners die (te) weinig geld hebben om hun energierekening te betalen. We willen energiearmoede voorkomen en onderzoeken wat de gemeente écht kan doen om mensen hiermee te helpen. Dit moet een onderdeel zijn van het armoedebeleid (zie ook actiepunt daarover in Hoofdstuk 1 - Inkomen en armoede).

We onderzoeken de mogelijkheden van een gemeentelijk energiebedrijf om zelf energie op te gaan wekken. Het doel daarbij is om vraag en aanbod in balans te brengen: niet alleen lokale opwek, maar ook lokaal gebruik. Dit kan door te investeren in grote accu's of door duurzame warmtenetten te ontwikkelen. De financiële voordelen hiervan moeten ten goede komen aan Barneveld zelf.

In de nabije toekomst is schaarste van duurzame energie waarschijnlijk een steeds minder groot probleem.

ACTIEPUNTEN

- Volle vaart vooruit op biodiversiteit:
 - Zelf (stimuleren van meer groen in eigen tuin, tegelwippen, groene daken),
 - Samen (aansluiten van groene corridors van verschillende grondeigenaren, natuureducatie, tiny forest, groene schoolpleinen)
 - Gemeente (inzetten op bijv.geboortebos, natuurinclusief bouwen, maaibeleid, subsidiebeleid)
- Opvang van hemelwater bij huizen tbv wc-spoeling, tuinbewatering en wasmachinegebruik. Als uitgangspunt bij nieuwbouw, ter onderzoek bij bestaande bouw.

LOKALE ENERGIE

We zitten midden in de energietransitie. Dat betekent dat we overstappen van vertrouwde vormen van energie, zoals aardgas, kolen en olie, naar duurzame vormen van energie. In tegenstelling tot de winning van aardgas, kolen en olie is de opwekking van duurzame vormen van energie zichtbaar in de omgeving. Dat zullen we moeten accepteren. Pro'98 wil snelheid maken met de productie van duurzame energie, die bestaat uit een mix van zonne-energie, windenergie en warmtebenutting. Op dit moment gaat de meeste

Het aanbod aan duurzame energie neemt snel toe en de prijs daalt. Het zo effectief en efficiënt mogelijk benutten van deze energie is wel een uitdaging. Slimme apparatuur gaat ons daarbij helpen. De vaatwasser draait pas als de zon schijnt of de wind waait. De elektrische warmwaterboiler en de elektrische auto verwarmen en laden op het moment dat het aanbod groot is. Dit alles tegen een lager tarief. Ook energie-opslag gaat hierin een belangrijke rol spelen. Energie kan bij inwoners worden opgeslagen door middel van thuisaccu's. En auto's kunnen door middel van slimme laadpalen niet alleen laden vanuit het net, maar ook stroom terugleveren. Bedrijven zullen energie gaan opslaan in grote accu's om deze op een later moment te verkopen. In deze wisselwerking zit de energiehandel van de toekomst. Hiermee wordt de capaciteit van het energienet beter benut en is capaciteitsuitbreiding wellicht minder snel noodzakelijk of kan die worden beperkt.

Pro'98 wil zorgen dat we een heldere visie op de inrichting van het buitengebied ontwikkelen. Dit doen we samen met boeren, bewoners, natuurbeheerders en recreatieondernemers. Wij denken hierbij aan terreinbeheer door meer bossen, parken, landgoederen en natuurbegraven.

We zien dat er veel op onze boeren afkomt, terwijl de vraagstukken een gezamenlijke verantwoordelijkheid zijn. Daarom willen wij een actieve ondersteuning. Wij pleiten voor een Ontwikkelingsmaatschappij Vitaal Platteland (naar voorbeeld van Vitale Vakantieparken), gezamenlijk op te zetten met in ieder geval Regio Foodvalley en Provincie Gelderland. Een dergelijke Ontwikkelingsmaatschappij bestaat uit twee onderdelen: een ontwikkelbedrijf en een fonds. Het ontwikkelbedrijf kan projecten uitvoeren samen met agrariërs in het kader van de transitie naar natuurinclusieve landbouw of het omvormen van agrarische bedrijven bij bedrijfsbeëindiging. Het fonds stelt geld (garanties, leningen, bijdragen) beschikbaar om projecten mogelijk te maken.

Veel speelt zich in de wat verdere toekomst af. Waar Pro'98 nu al oog voor heeft zijn de volgende zaken: hervorming van de landbouw, een goede inpassing van recreatievoorzieningen, goede aansluiting van bestaande natuurgebieden (ecoduct A1) en herstel van natuur, zoals houtwallen en hagen als afscheiding van tuinen en weilanden. Wij zetten in op het faciliteren van volledig duurzame, circulaire landbouw voor een gezonde omgeving en bodemkwaliteit. Daarbij werken wij samen met Regio Foodvalley, Provincie Gelderland en het Ministerie van LNV.

ACTIEPUNTEN

- Onderzoek naar wat gemeente kan en moet doen om mensen, zeker met een laag inkomen, de omslag te kunnen laten maken naar energiezuinig/ energieneutraal.
- Echt doorpakken op wind, warmte en zon, desnoods doet de gemeente het zelf!

BUITENGEBIED

De komende jaren verandert er veel in ons buitengebied. De ruimte is schaars en wordt opgeëist door landbouw, natuur, woningen, wegen, energie en recreatie. Daarom moeten wij nu goed nadenken over hoe wij willen dat ons buitengebied eruit komt te zien.

De landbouw is grootgebruiker van deze ruimte, maar staat onder grote druk. Dit wordt vooral veroorzaakt door de stikstofproblematiek en het gebrek aan opvolging. Het Rijk zet sterk in op het opkopen en saneren van boerenbedrijven, met name in de buurt van natuurgebieden. Dat roept de vraag op wat er moet gebeuren met de vrijgekomen gronden.

ACTIEPUNTEN

- Opzetten van een Ontwikkelingsmaatschappij Vitaal Platteland.
- Meer variatie aanbrengen in de vrijkomende gronden in het buitengebied door dit op te nemen in de omgevingsvisie en gebiedsplannen voor terreinbeheer uit te werken (bijvoorbeeld bossen, parken, landgoederen en natuurbegraven).

EEN BEDRIJVIGE GEMEENTE

ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID

Onze gemeente groeit. Hoe meer inwoners Barneveld telt, hoe meer banen we nodig hebben. Die zoeken we niet per se in grote gebouwen, maar in zoveel mogelijk werkgelegenheid per vierkante meter. Op die manier zetten we onze schaarse ruimte effectief in. We kiezen voor een economie die voor alle inwoners werkt. Dat betekent dat we voorrang geven aan ondernemers die banen creëren. Productiebedrijven zetten steeds meer in op automatisering of laten hun producten buiten Nederland maken. Hierdoor raken mensen hun baan kwijt. We moeten extra opletten dat er in onze gemeente voldoende arbeidsplekken blijven voor mensen die hierdoor getroffen worden.

Voordat we kiezen voor nieuwe bedrijventerreinen, na Harselaar-Zuid, onderzoeken we de werkelijke behoefte aan uitbreiding nu steeds meer werk niet langer locatiegebonden is. We ondersteunen platforms die kenniswerkers voor onze arbeidsmarkt interesseren (zoals Barneveld Tomorrow). We bereiden ons daarbij voor op de economie van de toekomst. In dat kader willen we startups faciliteren en gaan werken met een flexibel kantoorconcept. Dit soort ideeën brengen we onder in een op te richten "Centrum 2.0", een ambachtscentrum of innovatielab (vergelijkbaar met De Strijp Eindhoven en De Gruyterfabriek of, dichterbij, Enka in Ede). Dat wordt ook onze inzet in de Foodvalley. Barneveldse Techniek Opleiding, Barneveld Tomorrow (gericht op het behouden van kenniswerkers voor de Barneveldse arbeidsmarkt) en Barneveldse Zorg Opleiding zijn initiatieven die onze lokale arbeidsmarkt ondersteunen en zorgen voor blijvende werkgelegenheid in Barneveld en onze regio.

Gezellige en sfeervolle winkelcentrums waarin ondernemers voldoende publiek trekken hebben in onze grote meerwaarde. Het is daarom belangrijk om de winkelcentrums aantrekkelijk te houden en leegstand te voorkomen. Horeca en evenementen horen hier voor ons ook bij. Dit alles stimuleert de lokale economie. Concentratie van de winkelgebieden en horeca is voor Pro'98 het uitgangspunt. Bij de toekomstvisie van Barneveld Centrum moet opnieuw gekeken worden naar een goede centrale plek om horeca te concentreren.

We zijn een gemeente van ondernemers. Het ondernemersklimaat is mede dankzij ons ondernemersloket zeer gunstig. De gemeente is daarin zoveel mogelijk een partner van de ondernemer en geen remmende factor.

ACTIEPUNTEN

- Onderzoek naar noodzaak en type nieuwe bedrijventerreinen met oog voor gezondheid (milieubelasting) en groene inpassing.
- We pakken leegstand in de concentratiegebieden aan door actief mee te denken over een nieuwe bestemming.
- Bij de winkelgebieden zorgen we voor voldoende fietsenstallingen, elektrische oplaadpunten voor e-bikes en veilige fietsroutes.
- Wij faciliteren creatieve broedplaatsen en stimuleren de ontwikkeling van kleinschalige woon- en werkruimtes ten behoeve van startups. Onder andere het gebied rond Rijnvallei en de Albert Heijn in Barneveld lenen zich voor zulke initiatieven.
- Wij zouden graag zien dat supermarkten en bouwmarkten ook op zondag geopend zijn om op die manier de verkeersbewegingen en omzet naar concurrenten in buurgemeenten te voorkomen.

VERKEER EN VERVOER

Barneveld is volop in ontwikkeling waardoor mobiliteit en bereikbaarheid van groot belang zijn. Wij willen af van het idee dat de auto altijd op de eerste plaats moet komen. Wij willen het verkeer en vervoer in de toekomst in goede en veilige banen leiden via het STOP-principe. STOP staat voor de volgorde waarin verplaatsingen bij voorkeur worden gemaakt: Stappen (lopen), Trappen (fietsen), Openbaar vervoer en Persoonlijk autovervoer.

Zoals het principe aangeeft, hebben stappen en trappen de voorkeur. Daar is ruimte voor nodig. Dit betekent niet alleen meer fiets- en wandelpaden, maar ook paden die een logische route volgen, breed en goed begaanbaar zijn (wat betreft de wandelpaden, ook voor mensen die gebruikmaken van een rollator of rolstoel of die een kinderwagen duwen). Wij zetten ons in voor vrijliggende fietspaden, binnen en buiten de bebouwde kom, en voor goede fietsvoorzieningen. Het is belangrijk dat het openbaar vervoer goed aansluit op de fietsverbindingen. In centrumgebieden moeten voetgangers en fietsers voorrang krijgen en is de auto te gast. Dat betekent ook dat parkeerplaatsen voor auto's verplaatst worden naar de randen van het centrum. Via heldere voetgangersroutes loop je dan het centrum in. Fietsers zijn ten opzichte van de auto kwetsbaar. Daarom willen we bij de inrichting van rotondes in de bebouwde kom nagaan wat de meest logische inrichting en voorrangssituatie is.

De komst van een regiosprinter op de spoorlijn Amersfoort-Apeldoorn met stations in Barneveld-Noord en Stroe zou een sterke impuls van het openbaar vervoer in onze gemeente betekenen. Pro'98 zet zich er samen met andere partijen sterk voor in om dit voor elkaar te krijgen. Wij vinden het verstandig in dat verband ook na te denken over de huidige en toekomstige functie van het Transferium. Het kan een duurzaam mobiliteitsknooppunt worden. Denk aan lokale bezorging met elektrische auto's, beschikbaarheid van deelauto's en deelfietsen, toegankelijk openbaar vervoer. Dit kan gecombineerd worden met duurzame energieopwekking (zoals zonnepanelen), flexibele werkplekken en laadfaciliteiten. Het Transferium als pilot voor oplossingen die we in heel Barneveld kunnen gaan toepassen.

Voor de bereikbaarheid van en doorstroming in onze gemeente zijn in ieder geval drie zaken belangrijk: aanpak van het knooppunt A1/A30, aanleg van de oostelijke rondweg en in de verdere toekomst ook de westelijke rondweg. Pro'98 zet zich samen met andere partijen in voor verbetering van het knooppunt A1/A30. Wij onderschrijven ook de noodzaak van aanleg van een oostelijke rondweg. De keuze van het juiste tracé moet zorgvuldig gebeuren. De noodzaak van een westelijke rondweg moet nader worden onderzocht.

ACTIEPUNTEN

- Verbeteren van logische wandel- en fietsroutes tussen wijken en centra
- De auto te gast in het centrum van Barneveld en Voorthuizen en maximumsnelheid binnen bebouwde kom naar 30 km/u
- Koppelen van komst regiosprinter, omzetting van Barneveld-Noord naar het hoofdspoor Amersfoort-Apeldoorn en de functie van transferium tot een regionaal mobiliteitshub naar de Randstad.

JA,
NATUURLIJK

EEN GEMEENTE VAN EN VOOR IEDEREEN

TOEGANKELIJKE OVERHEID

De overheid en de politieke besluitvorming zijn voor individuele inwoners en bedrijven soms overweldigend en complex. Daar moeten we op alle niveaus – ambtelijk, college van B&W en gemeenteraad – alert op zijn en aan blijven werken. Dat vraagt om basale zaken als begrijpelijke taal. Daarnaast zullen we ons moeten realiseren dat er altijd mensen klem kunnen komen te zitten in onze regels. Een uitweg via maatwerk (in overheidstermen: een hardheidsclausule) moet onderdeel zijn van elk beleid en elke verordening.

In dit kader is het ook belangrijk dat besluitvorming volgbaar is. Dat wil zeggen dat inwoners weten in welke fase een procedure zich bevindt en welke mogelijkheden ze hebben om daar invloed op uit te oefenen. Daarbij is het aan College van B&W en uiteindelijk de gemeenteraad om naar individuele inwoners te luisteren, alle inbreng (ook de niet zo luide stem) te wegen en het besluit uit te kunnen leggen.

Wij kiezen daarbij voor positieve en verbindende politiek. Het debat is geen boksring of marktplaats, maar de plek om verschillende standpunten te wegen en tot een gezamenlijk democratisch besluit te komen. We nemen onze verantwoordelijkheid door keuzes te maken (ook als die schuren met sommige van onze idealen) en voorstellen te doen die haalbaar, uitvoerbaar en betaalbaar zijn.

om ook zelf de participatie met de omgeving te organiseren. Wij begrijpen dat zij hier niet bekend mee zijn. De gemeente ondersteunt deze initiatiefnemers met kennis en middelen om dit vorm te geven.

Wij zijn geen voorstander van dorpsraden, omdat dit tot bestuurlijke drukte leidt en het democratisch gehalte ondermijnt. Wel zien wij grote meerwaarde in de dialoog met inwoners via de wijkplatforms, plaatselijk belangen en via inwonersbijeenkomsten. We hebben daarbij oog voor de zwijgende meerderheid. Daarnaast wil Pro'98 het inwonerspanel vaker inzetten en onderzoek doen naar de mogelijkheden van een preferendum. In een preferendum wordt inwoners naar hun wensen en mogelijkheden gevraagd. Op die manier ontstaat een evenwichtig beeld van de wensen en behoeften van inwoners en wordt duidelijk welke zaken prioriteit moeten krijgen. Niet alles kan en er moeten keuzes worden gemaakt. De gemeenteraad weegt vervolgens alle inbreng in democratisch door haar genomen besluiten.

Wij stimuleren initiatieven vanuit inwoners en dagen hen uit met plannen te komen. Daar zijn verschillende manieren voor. De gemeente moet hierin een open houding aannemen. Bij het betrekken van inwoners en ondernemers zorgen we voor heldere afspraken vooraf over de manier van samenwerken en denken.

Wij willen jongeren en kinderen meer betrekken bij de lokale politiek en hun stem sterker mee laten wegen in beleidsontwikkeling en politieke keuzes. Pro'98 wil hiervoor een Jongeren Adviesraad instellen (bijvoorbeeld met de huidige Jongerenraad), die de formele rol krijgt om gemeentelijk beleid te toetsen en het College van B&W en de gemeenteraad te adviseren. Zo krijgen de toekomstige generaties een stem in het beleid van vandaag. Daarnaast willen wij een Kindercollege aanstellen. De kinderen die in dit college zitten, kunnen hun ideeën én die van hun klasgenoten vertellen aan het College van B&W en de gemeenteraad. Zo komen ze meer te weten over hoe een gemeente werkt. Voor brede betrokkenheid willen wij dat de gemeente de cursus "Hoe werkt de gemeente" actief onder de aandacht brengt bij scholen.

ACTIEPUNTEN

- Naast de burger staan en met de burger meedenken over wat mogelijk is door middel van gebiedsgericht werken; dit moet de basishouding zijn in alle dienstverlening
- Opnemen van hardheidsclausules in al ons beleid

INWONERSPARTICIPATIE

Als de gemeente nadenkt over nieuw beleid, doet zij dit samen met haar inwoners. Dit is belangrijk, want hiermee kunnen wij de betrokkenheid bij en het draagvlak voor gemeentelijk beleid versterken. Wij willen gebruik maken van de kennis en ervaringsdeskundigheid van onze inwoners, ondernemers, kennisinstellingen en andere maatschappelijke organisaties.

Met de komst van de Omgevingswet wordt aan inwoners en bedrijven die willen bouwen gevraagd

ACTIEPUNTEN

- Ontwikkelen van een preferendum
- Opzetten van een Jongeren Adviesraad met formele zeggenschap en Kindercollege om toekomstige generaties een stem te geven.

FINANCIËN

Het aantal inwoners van onze gemeente groeit sterk. Dit vergroot de druk op onze groene omgeving, voorzieningen en infrastructuur. Wij willen dat het prettig wonen is en blijft in onze groeiende gemeente. Daarom willen we geld vrijmaken voor de vergroening van de openbare ruimte en de beschikbaarheid van culturele en sportvoorzieningen.

De gemeente krijgt steeds meer taken vanuit het Rijk overgedragen. Deze worden vaak gecombineerd met de opdracht om te bezuinigen, maar ook met de verplichting om ze uit te voeren. Hier zijn grote bedragen mee gemoeid, waar de gemeenteraad geen invloed op heeft. Het is belangrijk dat we hier aandacht voor blijven vragen bij het Rijk.

Wij willen ons blijven inzetten voor redelijke gemeentelijke lasten, bijvoorbeeld de OZB en de rioolheffing. Niet alles kan, we stellen prioriteiten en nemen verantwoordelijkheid voor de financiële bekostiging van door ons gewenste voorstellen.

Een gemeente die hoge ambities heeft en sterk groeit, zal ook financieel robuust moeten zijn. Daarvoor zal een investerings- en financieringsplan opgesteld moeten worden met aanvaardbare risico's. We maken daarbij telkens de afweging hoeveel de gemeente op haar schouders neemt. De gemeente is geen ondernemer en geen bank.

Kennis van en ervaring met de grote maatschappelijke opgaven moeten we binnenhalen en behouden voor de organisatie. We stellen ons voor dat wij ons inrichten als een carrièregemeente waar ambtenaren komen om te leren, zich samen met ons te ontwikkelen en ook mogen uitvliegen.

Voor Pro'98 is het daarbij belangrijk dat de dienstverlening wordt vormgegeven vanuit het oogpunt van de inwoner of ondernemer. De dienstverlening is laagdrempelig en digitaal voor eenvoudige aanvragen en dichtbij en persoonlijk voor de complexere vraagstukken. Wendbaarheid en aansluiten bij de buitenwereld moeten uitgangspunten zijn van de gemeentelijke werkwijze. We zetten nog meer in op samenwerking met inwoners en ondernemers door de inzet van bijvoorbeeld gebiedsregisseurs, een cultuurmakelaar en een evenementencoördinator.

De organisatie gaat nog meer werken op basis van concrete data. We laten ons inspireren door landelijke ontwikkelingen, ook in andere sectoren. Daarbij brengen we de kansen van smart city-oplossingen in kaart en vertalen die naar de Barneveldse situatie. Voorbeelden hiervan zijn het meten van verkeersdrukke door strips in het wegdek, luchtsensoren in wijken die de kwaliteit meten tot sensoren die de doorstroom in het riool bijhouden. Pro'98 wil hierbij wel dat de privacy van de inwoners gewaarborgd wordt.

Als grote opdrachtgever bij aanbestedingen sturen we op fair trade, circulariteit, duurzaamheid én vergroening door dat in contracten op te laten nemen. We verduurzamen ook de manier waarop we het beheer en de inrichting van de openbare ruimte uitvoeren door milieuvriendelijke voertuigen te gebruiken, afvalstromen circulair te maken (snoeihout e.d.) en duurzame materialen te kiezen (voor borden, wegbedekking, enz.). De gemeente houdt bij haar inkoopbeleid rekening met duurzaamheid, sociaal ondernemerschap en kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ook (lokale) kleine ondernemers en starters moeten kans hebben om werk van de gemeente aanbesteed te krijgen.

ACTIEPUNT

- Opzetten robuuste investerings- en financieringsaanpak vóórdat we nieuwe grondexploitaties opzetten

GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

De gemeentelijke organisatie moet inspelen op de groei van Barneveld. De maatschappelijke opgaven in onze gemeente zijn leidend en de gemeentelijke organisatie moet hierop aansluiten. Wetten en regels zijn snel bedacht, maar in de uitvoering komt het erop aan en daar blijven we in investeren. De gemeente moet een aantrekkelijke werkgever zijn.

